

Informacje ogólne

Wymagania opracowano na podstawie podstawy programowej MEN 2025/2025 oraz programu nauczania „NOWE Słowa na start!”. Uczniów obowiązują wiadomości i umiejętności nabyte w klasach IV–VII.

Skala ocen

Stopień	Ocena	Punkty %
6	celujący	100% lub zadania dodatkowe
5	bardzo dobry	90–99%
4	dobry	75–89%
3	dostateczny	50–74%
2	dopuszczający	30–49%
1	niedostateczny	0–29%

Kryteria oceniania

Każdy poziom zakłada, że uczeń zna i stosuje wiadomości oraz umiejętności nabyte w klasach IV–VII, a ponadto spełnia poniższe kryteria.

Niedostateczny

Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą. Nawet z pomocą nauczyciela nie wykonuje zadań o elementarnym stopniu trudności — nie zna treści lektur, nie rozumie czytanego tekstu, nie potrafi zredagować poprawnej wypowiedzi pisemnej ani zastosować podstawowych zasad ortografii i interpunkcji.

Dopuszczający

Uczeń:

- omawia treść omawianych lektur i fragmentów tekstów
- wymienia i wskazuje w tekście podstawowe środki stylistyczne
- wymienia części mowy, typy wypowiedzi oraz style języka polskiego
- wyjaśnia podstawowe pojęcia (alegoria, neologizm, norma językowa)
- podejmuje próbę napisania prostej wypowiedzi pisemnej (opowiadanie, list)

•Dostateczny

Uczeń:

- charakteryzuje bohaterów lektur i ocenia ich postępowanie
- omawia funkcje środków stylistycznych w tekstach

- rozpoznaje rodzaje neologizmów i zapożyczeń, określa styl tekstu
- stosuje poprawną ortografię i interpunkcję
- redaguje opowiadanie, wywiad, list otwarty, podanie, przemówienie

Dobry

Uczeń spełnia wymagania dla klasy VII, a ponadto:

- formułuje tezę lub hipotezę do rozprawki i ją uzasadnia
- interpretuje symbolikę w omawianych utworach
- omawia funkcję podstawowych środków stylistycznych (epitet, porównanie, przenośnia)
- analizuje przemiany wewnętrzne bohaterów (np. Jacek Soplica w **Panu Tadeuszu**, Marcin Borowicz w **Syzyfowych pracach**)
- tworzy poprawne i spójne prace pisemne: rozprawkę, artykuł problemowy, recenzję, opowiadanie twórcze z elementami opisu i dialogu, CV, list motywacyjny
- rozpoznaje rodzaje literackie i posługuje się terminami literackimi
- rozpoznaje wybrane środki stylistyczne
- interpretuje dzieła sztuki w większości samodzielnie
- rozpoznaje gatunki dziennikarskie: reportaż i artykuł
- poprawnie wykonuje zadania o średniej skali trudności z gramatyki, ortografii i interpunkcji
- wskazuje manipulację językową i zna zasady etyki wypowiedzi
- jest aktywny na lekcji i korzysta z informacji z poszanowaniem praw autorskich

Bardzo dobry

Uczeń spełnia wymagania dla klasy VII, a ponadto:

- interpretuje wymowę i symbolikę dzieł w szerszym kontekście kulturowym i historycznym
- wskazuje nawiązania intertekstualne między tekstami (np. **Latarnik** – **Pan Tadeusz**)
- samodzielnie redaguje rozbudowane formy wypowiedzi, w tym opowiadanie z bogatą warstwą językową i stylistyczną
- bezbłędnie rozpoznaje rodzaje literackie (epika, liryka, dramat) i klasyfikuje teksty do odpowiedniego rodzaju

- swobodnie posługuje się terminami literackimi
- rozpoznaje w tekstach: neologizm, inwokację, alegorię, ironię i poprawnie określa ich funkcje
- samodzielnie interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, fotografia, rzeźba)
- rozpoznaje gatunki dziennikarskie: reportaż i artykuł
- bezbłędnie wykonuje zadania z gramatyki, ortografii i interpunkcji
- tworzy poprawne i spójne wypowiedzi: recenzja, rozprawka, podanie, przemówienie, CV, list motywacyjny, przemówienie, opowiadanie twórcze
- rozpoznaje manipulację językową i przeciwstawia jej zasady etyki wypowiedzi
- korzysta z informacji z poszanowaniem praw autorskich

Celujący

Uczeń spełnia wymagania dla klasy VII, a ponadto:

- samodzielnie formułuje i rozwiązuje problemy badawcze wykraczające poza zakres podręcznika
- twórczo interpretuje teksty, odwołując się do szerokich kontekstów (filozoficznych, historycznych, artystycznych)
- tworzy oryginalne prace pisemne o wysokim poziomie językowym i stylistycznym
- aktywnie uczestniczy w dyskusjach, prezentując i przekonująco uzasadniając własne stanowisko
- bierze udział w konkursach literackich, ortograficznych lub językowych i odnosi w nich sukcesy

Formy wypowiedzi pisemnej

Opowiadanie (odtwórcze i twórcze), rozprawka, przemówienie, wywiad, artykuł, list otwarty, recenzja, podanie, CV, list motywacyjny, życiorys

Zagadnienia językowe

- **Fonetyka** — upodobnienia, ubezdźwięcznienie, akcent
- **Słowotwórstwo** — wyraz podstawowy i pochodny, formant, rodzina wyrazów
- **Leksyka** — neologizmy, zapożyczenia, synonimy, antonimy, eufemizmy
- **Składnia** — części zdania, zdania złożone wielokrotnie, mowa zależna i niezależna
- **Stylistyka** — style języka, norma wzorcowa i użytkowa, typy błędów językowych

- **Nazewnictwo** — odmiana nazwisk polskich i obcych

Uwagi końcowe

Przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej nauczyciel uwzględnia aktywność na lekcjach, systematyczność, prace pisemne, wystąpienia ustne oraz dbałość o kulturę języka. Uczniowie posiadający orzeczenie lub opinię Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oceniani są zgodnie z zawartymi w nich zaleceniami.